

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים

עת"ם 31227-02-19
בפני כב' הש' תמר בזק-
רפורט

בעניין: _____ צבאח ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד נדיה דקה ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית

ע"י ב"כ עו"ד ליאור סקברר

מפרקליטות מחוז ירושלים

המשיב

תגובת העותרים להודעת המשיב

בהתאם להחלטת כבוד בית המשפט מיום 2.4.2019, מתכבדים העותרים להגיש לבית המשפט הנכבד תגובה זו מטעמם, כדלקמן:

1. ביום 2.4.2019 הגיש המשיב הודעה מטעמו ובה מסר כי לעותר 1 מוזנת מניעה ביטחונית, ובכל זאת קיים אישור ממרכז היתרים המאפשר את מעברו של העותר ככל שיגיע למחסום בליווי מבוגר, כאשר אישור זה יהיה בתוקף לשנה וזאת עד יום 26.3.2020.
2. עתירה זו הוגשה בעניין מניעת מעברו במחסום של קטיין בן 13 בדרכו לביקור אחיו הכלוא בישראל, אותו לא ראה מלפני כשנה!!! כמו כן, התבקש המשיב להפנות למקור ההסמכה שעליו מתבססת החלטתו למנוע מעברם של קטינים בני פחות מ-16, וזאת לאור העובדה כי המצב המתואר בעתירה אינו עולה בקנה אחד עם הפרקטיקה הנהוגה מזה עשרות שנים, לפיה לא תימנע כניסתם של קטינים בני פחות מ-16 לישראל לצורך ביקור כלוא ולא יידרשו אותם קטינים לקבל היתרים לצורך כך.
3. התנהלות המשיב במקרה הזה הייתה חריגה ובוטה. לא רק שמנע את כניסתו של העותר לאורך שנה בניגוד לפרקטיקה הנהוגה, אלא גם התעלם מפניות המוקד בעניינו ולא ענה להן באופן ענייני, תוך התעלמות מוחלטת מהטענות לפיהן הוא חורג מהפרקטיקה הנהוגה והמוסכמת עם ארגון הצלב האדום.
4. סוגיה זו כבר עלתה בעבר שכן, כידוע, הפרקטיקה הנהוגה מזה שנים היא שקטינים מתחת לגיל 16 אינם נדרשים להיתרי כניסה לישראל לצורך ביקור בן משפחה כלוא. נוכח פרקטיקה זו, בארגון הצלב האדום לא קיים מנגנון המאפשר הגשת בקשות עבור קטינים עד גיל 16.

5. במסגרת העתירה הראשונה שהגיעה לפתחו של בית משפט נכבד זה, עת"ם 42863-04-16, מסר המשיב שהמניעה כנגד הילדים העותרים מקורה בטעות.
6. במכתב המשיב מיום 6.3.2017, שצורף לעתירה כע/6, כותב המשיב במפורש: "תושבים אשר מעוניינים לבקר את קרוביהם הכלואים והינם מתחת לגיל 16 אינם נדרשים בהיתר ביקור כלוא".
7. בעיה זו חזרה על עצמה במספר מקרים, שחלקם אף הגיעו לפתחו של בית משפט נכבד זה, ובכולם חזר והבהיר המשיב כי מקור הדבר בטעות וכי קטינים בני פחות מ-16 "אינם נדרשים בהיתר ביקור כלוא". במילים אחרות, **לאורך השנים המשיב הבהיר באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי לא אירע שום שינוי בפרקטיקה הנהוגה עד כה.**
8. במסגרת העתירה הוצגה מורכבות הנושא ואת החריגה של המשיב מפרקטיקה נהוגה, עליה הצהיר בעצמו במספר מקרים. העותרים מתנגדים לאפשרות אשר הוצגה בהודעת המשיב אשר חורגת מהפרקטיקה המוצהרת והידועה, לפיה כניסתם של קטינים תתאפשר בליווי מבוגר ומבלי כל צורך להנפיק עבורם היתרי כניסה. זוהי דרכו של ארגון הצלב האדום, האחראי על הסדרת ביקורים מסוג זה, לפעול בעניין כניסתם של קטינים לביקור קרוב משפחה כלוא.
9. "הפתרון" המוצע על ידי המשיב אינו מוסדר, לא בנוהל ואף לא מול ארגון הצלב האדום, שמטפל ומארגן את ביקורי בני המשפחה אל יקיריהם הכלואים בישראל. "פתרון" זה מעמיד את הקטין בן ה-13 מול מערך בירוקרטי מעורפל שכן לא ברור, מכוח מה כניסתו נמנעת, מכוח מה הוזנה ההערה המתירה את מעברו, ובעיקר כיצד עליו לפעול בעת יפוג תוקף האישור האמור.
10. לא למותר להזכיר שכל זה הוצע תוך שהמשיב מחליט על דעת עצמו להוציא את ארגון הצלב האדום מן התמונה. ובכן, **נראה שהמשיב החליט על דעת עצמו לשנות מהפרקטיקה הנהוגה והידועה, מבלי להודיע עליה מבעוד מועד כפי שרשות מינהלית תקינה אמורה לעשות.**
11. בעת"ם 46579-11-18, עלתה הצעה דומה לפיה תוזן הערה המאפשרת לקטין לעבור במחסום. על אף התנגדות העותרים באותו מקרה, ראשית בשל החריגה מהפרקטיקה המוצהרת וההתנגדות העקרונית כנגד מניעות ביטחוניות נגד קטינים, ושנית בשל אי הסדרת הנושא, כך שקטינים לא יוכלו לפעול כנגד מניעת מעברם אלא אם כן יהיו מיוצגים, שכן ארגון הצלב האדום אינו מסוגל לטפל בעניין במתכונת זו.
12. עמדה זו הוצגה בפני בית המשפט הנכבד, וכב' השופט רובין החליט כי העתירה מיצתה את עצמה משעניינו הפרטני של הקטין הגיע אל פתרונו ועד גיל 16 יותר מעברו ככל שיגיע למחסום.
13. במקרה דנן נראה כי המשיב החליט ללכת צעד קדימה והציע "פתרון", ובשונה מן המקרה הקודם, הציע כי הערה המאפשרת את מעברו של הקטין **תהיה תקפה לשנה בלבד**. כלומר, ב"פתרון" המוצע שמתיימר ליתר עתירה זו, המשיך המשיב להתחמק מהצהרה ברורה על

שינוי בפרקטיקה הנהוגה. ולא פלא שכך, כיוון שארגון הצלב האדום אינו מסוגל לקבל פתרונות אלו, ובכך המשיב מנסה להסתתר מאחורי פתרונות פרטניים מבלי להתמודד עם הסוגיה הרוחבית. גם במקרה זה נאמר כי הסוגיה הרוחבית בעניין כניסת קטינים בעלי מניעה ביטחונית לישראל לצורך ביקור כלוא נמצאת בטיפול.

14. על אף שהעניין נמצא בבדיקה נראה שהמשיב מציג פתרונות כאלה ואחרים, וכל פעם מוסיף היבט חדש לפתרון המוצע. אף שצעד מסוים "יכול להיראות ראוי מצד עצמו", הוא עלול להביא לשורה של השלכות שבסופן תהיה השלכה שלילית, שארגון הצלב האדום אינו ערוך ואינו מסוגל להתמודד איתה. מדרון חלקלק זה, יוביל לכך שלא יהיה מנוס מלהגיע אל פתחו של בית המשפט הנכבד, כי כל מקרה ידרוש פתרון פרטני, שהמשיב אף אינו מסוגל לפתור בשלב מיצוי ההליכים ובטרם הגשת העתירה.

15. ושוב, המשיב התעלם מזה שביקורים מוסדרים באמצעות הצלב האדום, והחליט לחרוג מהפרקטיקה הנהוגה מבלי להפנות למקור הסמכה כלשהו מבלי להודיע על כך מבעוד מועד ואף מבלי לבדוק אם "פתרון" זה יהיה ישים, נוכח העובדה שמי שמארגן את הביקורים הוא ארגון הצלב האדום, שאינו מסוגל לטפל בפניות מסוג זה. כלומר, השאלה המהותית המתעוררת בעקבות הפיתרון "הפרקטי" שמציע המשיב במקרה הפרטני של העותרות דנן היא לא רק מה יעלה בגורלן של העותרות אלא גם מה יעלה בגורלם של קטינים אחרים שנקלעים וייקלעו לאותו מצב.

16. המשיב לא נתן הסבר המניח את הדעת לחריגתו מהפרקטיקה הנהוגה, ולא נתן פתרון ברור וקבוע המאפשר לקטינים שנגדם תוזן מניעה ביטחונית (!) כלשהי לעבור במחסום לצורך ביקור בן משפחה כלוא. לאור הודעת המשיב במסגרת העתירה דנן, עולה חשש כבד כי מניעות כאלה, שתוטלנה על בני משפחה קטינים של אסירים, הינן רק עניין של זמן.

17. דברים אלה נאמרים ביתר שאת נוכח ההתחייבות של המשיב לדאוג לזכויותיה של האוכלוסיה הפלסטינית בהקשר של ביקורי משפחה אצל כלואים המוחזקים בישראל בניגוד לדין הבינלאומי כפי שניתנה בבג"ץ 2690/09 יש דין נ' המפקד הצבאי.

18. לא מעט מקרים הגיעו לפתחו של בית משפט נכבד זה, שהעותרים יבקשו להפנות לחלקם כאן, כאשר בכולם המשיב חזר בו מהדרישה להגיש בקשה להיתר והודה בטעותו: עת"ם 42863-04-16 עובאדה אלה שלמון נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברם של קטינים בני 7 ו-9), עת"ם 38780-02-17 יאמן אלערג'ה נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברם של קטינים בני 8 ו-10), עת"ם 1774-03-17 אבראהים גנימאת נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברו של בן 15), עת"ם 31942-03-17 תרתיל בדוי נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברם של קטינים בני 3, 8 ו-12) עת"ם 55908-03-17 פלסטיין אלסכאפי נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברה של בת 15), עת"ם 10708-04-17 הדיל חרוב נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברה של בת 6.5), עת"ם 29580-12-16 רוא אלעם נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברה של בת 7). עוד יצוין, כי בימים האחרונים התנהלו שני הליכים דומים בעניין זה, עת"ם 46579-11-18 מוהנד עמרו נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברו של בן 13) ועת"ם 38848-12-18 לילאס אלצאלחי נ' המפקד הצבאי (שם נמנע מעברן של בנות 13 ו-15).

19. והנה כי כן, מקרים אלה חוזרים על עצמם, וקטינים נאלצים להגיע לבית המשפט אך ורק כדי שיוכלו לבקר את יקיריהם, רק כי המשיב נמנע מלפעול באופן יזום ולמנוע הישנות מקרים אלה. המשיב לא עשה כל מאמץ כדי לפתור את הבעיה, באופן כזה שלא תחזור על עצמה במקרים אחרים, בדרך של הזנת הערה גורפת בכל מקרה שמדובר בקטין, **עוד בעת הזנת המניעה**. במלים אחרות, לא ברור **מדוע נמנע המשיב מלהזין מניעות ביטחוניות באופן כזה שמחריגות את העניין של כניסה לישראל לצורך ביקור כלוא, כאשר עסקינן בקטינים מתחת לגיל 16.**

20. מהאמור לעיל, אפשר להבין את ההתנהלות מקלת הראש של המשיב כלפי נושא כל כך בסיסי ומובן מאליו. המדובר במניעת מעברם של קטינים לא רק בניגוד לפרקטיקה הנהוגה עליה הצהיר במסגרת התיק הנ"ל אלא גם בניגוד לשכל הישר לפיה אין מקום למנוע מילדים קטנים לפגוש את יקיריהם בטענות ביטחוניות.

21. כאמור לעיל, לאחרונה התנהלו ומתנהלות עתירות דומות בפני בית משפט נכבד זה, ובכולן **המשיב הגיש הודעה מטעמו מבלי להפנות למקור המסמיך אותו לחרוג מהפרקטיקה הנהוגה**. לא זו בלבד, אלא שהמשיב פעם אחר פעם מבקש מקצה שיפורים, ברצותו מכופף וברצונו מיישר ועולם כמנהגו נוהג.

22. ושוב, יודגש, כי עתירה זו הוגשה לא רק על מנת שעניינו הפרטני של הקטין ייפתר. העותרים עמדו על כך שהמשיב יתן טעם מדוע נמנע המעבר **ויפנה למקור ההסמכה עליו מתבססת החלטה זו**.

23. בעקבות האמור, קטינים ייאלצו להתמודד עם פרקטיקה לא ברורה ולא מוסדרת ועד שהמשיב יואיל בטובו ויטפל כראוי בנושא, יהיו קטינים אלה מנותקים מבני משפחותיהם הכלואים בניגוד לדין בתוך שטחי המדינה הכובשת, כאשר ברוב המקרים מדובר בנתק בין ילדים לאחד מהוריהם, עובדה המחריפה את הפגיעה בהם.

24. נוכח האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד **לקבוע מועד דיון בתיק זה בהקדם, ולהורות למשיב לבוא ולספק הסבר להתנהלות קלוקלת זו, ולהפסיק את העינוי הבירוקרטי כנגד הקטינים לאלתר, וכן למצוא פתרון יעיל באופן כזה שקטינים לא יאלצו לפנות לערכאות בכל פעם, רק על מנת שיצליחו לפגוש את יקיריהם**.

ירושלים, 10 באפריל 2019

נדיה דקה, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 104099)